

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

Warszawa, *21.10.2012r.*

RPO-727955-II-702/13/JN

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
gen. Jacek Włodarski
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
Warszawa

Kamerny Panie Dyrektore

Mając na uwadze Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169), Rzecznik Praw Obywatelskich w sposób szczególny śledzi realizację zapisów Karty Praw Osób Niepełnosprawnych (Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych M.P. z 13.08.1997 r. Nr 50, poz. 475), zapewniających osobom z różnego rodzaju niesprawnością prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych i nietolerancji. Asumptem do wystąpień Rzecznika w obronie praw tych osób są wpływające do Biura skargi. Wśród wnioskodawców znajdują się również osoby niepełnosprawne przebywające w jednostkach penitencjarnych.

Pan M. W., z niesprawnością ruchową poruszający się o kulach, skierował wniosek, żaląc się na decyzję Dyrektora Zakładu Karnego we W. o umieszczeniu w celi mieszkalnej, w której norma powierzchni przypadającej na jednego skazanego wynosiła poniżej 3 m². W celi o powierzchni 16 m², gdzie zgodnie z normą mogło być umieszczonych maksymalnie 5 osób, wnioskodawca przebywał okresowo razem z 5 albo 6 osadzonymi przez 28 dni. Należy dodać, iż pan W. jest objęty zintensyfikowaną opieką medyczną korzysta m.in. z pomocy lekarza neurologa, neurochirurga, ortopedy.

Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w P. poinformował, że osadzenie w/w skazanego w warunkach niezapewniających normy powierzchniowej w celi było uzasadnione koniecznością natychmiastowego umieszczenia osadzonych, o których mowa w art. 110 § 2b Kodeksu karnego wykonawczego, a w okresie tym w Zakładzie Karnym we W. nie było wolnych miejsc w celach mieszkalnych.

Przepisy Kodeksu karnego wykonawczego dotyczące umieszczania osadzonych w warunkach przeludnienia nie przewidują odstępstw w ich stosowaniu wobec osób niepełnosprawnych. Ustawodawca kładzie jednak szczególny nacisk na indywidualizację oddziaływań wobec skazanych. Niepełnosprawność jest przesłanką do jeszcze większego zindywidualizowania wykonywania wobec skazanego kary pozbawienia wolności. Osoby, które w kontaktach ze środowiskiem doświadczają różnego rodzaju barier, powinny korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym. Tych szczególnych praw nie należy traktować jako przywilejów. W terminologii praw człowieka funkcjonuje określenie pozytywnej dyskryminacji, które oznacza, że w różnych dziedzinach życia osoby należące do mniejszości, czy z jakiegoś powodu upośledzone, mogą liczyć na pewne preferencje mające na celu wyrównywanie ich szans w społeczeństwie. Dlatego też **trudno zaakceptować sytuację, w której osobom z niesprawnością ruchową, niewidzącym lub niedowidzącym ogranicza się przestrzeń do poruszania się.** W celi, w której został umieszczony wnioskodawca, przestrzeń wolna od przeszkód zmniejszyła się nie tylko z powodu zakwaterowania kolejnych osób i zapewnienia im miejsca do snu, ale również w związku z koniecznością wyposażenia celi w niezbędny sprzęt kwaterunkowy: stół, taborety, szafki.

Zadaniem organów władzy publicznej jest stworzenie właściwych warunków do realizacji programów wyrównywania szans osób niepełnosprawnych. Ich wdrożenie jest również zadaniem Służby Więziennej. W związku z tym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Dyrektora z prośbą **o podjęcie stosownych działań, które zapobiegą przypadkom umieszczania w warunkach przeludnienia osadzonych z niepełnosprawnością fizyczną, którym należy zapewnić odpowiednią przestrzeń do poruszania się.**

Z poważaniem

